

Decarbonisation Laboratory

Klimatförändringen är en av vår tids stora övergripande frågor och den har ofta inramats som en fråga om att nå kollektiva överenskommelser och därefter implementera de överenskomna åtgärderna som kan uppnå dessa mål. Klimatfrågan ses då som ett "föroreningsproblem" som kan hanteras genom "end-of-pipe" lösningar. Forskningen har därför fokuserat på utvecklandet av specifika styrmedel på olika politiska nivåer. Men att möta klimatutmaningen handlar alltmer om en större omvandling mot ett koldioxidsnålt samhälle. En radikal klimatomställning kan inte så enkelt avgränsas till en viss sektor utan kräver en mer fundamental förändring i relationerna mellan koldioxid, ekonomi och samhälle. När klimatomställningen inramas på detta sätt växer ett annat förhållningssätt fram. Det blir viktigt att kunna spåra, uttyda och analysera hur vägen till ett koldioxidsnålt samhälle kan designas; hur den kan styras, hur den ifrågasätts och hur den går tvärsigenom en rad olika sociala domäner. Vi ser just nu att koldioxidsnåla ekonomier och samhällen uppstår i ett utspritt och decentraliserat mönster – de återfinns i företagsverksamheter (hemelektronik, textilier, plast och finanssektorn); i hur städer arbetar; inom professionella yrkeskårer såsom arkitekter, designers, konsulter; längs med ett livsmedels (ex. kött, frukt, kaffe) hela värdekedja, från ex. kafféodlingen, transporten och till konsumtionen på ett café. Koldioxidsnåla ekonomier uttrycks genom de investeringsbeslut som formar våra framtida pensioner, energisystem och infrastrukturer.

Decarbonisation Laboratory (DECARB LAB) har som övergripande mål att förstå klimatomställningens olika dynamiker. Genom läsgrupper, inspirationsmöten och ett symposium sammanställer vi aktuell kunskap inom dessa områden. Vi kommer även fokusera på att utveckla två forskningsmetoder som på ett nytt sätt kan hjälpa oss förstå hur (i) fossila ekonomier upprätthålls, utmanas och förändras inom en rad olika områden; (ii) koldioxidsnåla växer fram och normaliseras. Med inspiration från "multi-sited ethnography" utvecklar vi en strukturerad metod (The Mobile Lab) som låter en grupp forskare följa en fråga eller ett socialt problem genom olika geografiska och sociala fält.

Vi använder oss av intervjuer, dokument, fokusgrupper, fotografier och deltagandeobservationer. Vi har testat detta upplägg genom pilotprojekt om fjärrvärme, stadsplanering och smarta-elnät och funderar på att gå vidare med (a) Konsumentprodukter (t.ex. miljöcertifierade ärtor som produceras av Findus i Skåne regionen) och (b) Sammanlänknigen av flera former av klimatomställning på den danska ön Bornholm. Den andra metoden som vi utvecklar (The Low Carbon Studio), tar sin inspiration från designteori där olika problemställningar artikuleras och bearbetas genom att föra samman en tvärvetenskaplig grupp (en 'studio' eller 'charette') för att överblicka ett problemområde, identifiera kritiska frågor, renodla beskrivningar och utarbeta "design-lösningar" som kan tillämpas. Vi strävar efter att utveckla en Studio på "det digitala molnet", dvs de elintensiva serverkluster som körs 24/7. Molnet är inte bara en fråga om tekniska system, utan handlar även om mänskliga vanor och beteenden som snabbt tagits för givet (ex Facebook, Instagram, Twitter).